

Wykładzin podłogowych z tworzyw sztucznych mamy w sprzedaży sporo, przyszły nabywca staje często w sklepie zupełnie zdezorientowany. Dlatego też spróbujemy w dzungli nazw, cech i cen wykładzin znaleźć jakiś sens i praktyczne wskazówki. Na początek wprowadzimy zgrubny podział wykładzin. Mamy więc:

- płytki podłogowe,
- wykładziny podłogowe,
- wykładziny dywanowe.

Płytki podłogowe

Płytki podłogowe produkowane są przede wszystkim z polichlorku winylu, PCW. W zależności od składu płytek wzdłuż ich przekroju, rozróżniamy wyroby: **homogeniczne** i **heterogeniczne**.

Pierwsze z nich, płytki homogeniczne, można określić jako jednowarstwowe, bo cała płytka składa się z jednorodnej masy, uplastycznionego i zabarwionego PCW z odpowiednią ilością napelnaczy. Produkowane są one w wymiarach $300 \times 300 \times 2$ mm. Jednorodne płytki z PCW produkują w naszym kraju Zakłady Chemiczne w Bydgoszczy, Zakłady Tworzyw Sztucznych ERG w Sochaczewie, Zjednoczone Zespoły Gospodarcze „Veritas” oraz Spółdzielcze Zakłady Tworzyw Sztucznych. Cena 1 m^2 wynosi od 90 do 100 zł.

Właściwości charakterystyczne tego typu płytek to odporność na działanie czynników biologicznych, niska ścieralność, łatwość konserwacji, lecz jednocześnie stosunkowo szybkie matowienie powierzchni, a przede wszystkim jej rysowanie i łatwość trwałego przebarwienia przy zetknięciu przede wszystkim z czarną gumą. Płytki, jak też i wykładziny z PCW są bardzo wrażliwe na nierówności podłoża.

Homogeniczne płytki z PCW stosuje się przede wszystkim jako wykładziny do korytarzy, do kuchni, rzadziej do pomieszczeń mieszkalnych.

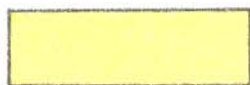
Płytki homogeniczne PCW mogą być kładzione na podłożu betonowe lub podkład z twardych płyt pilśniowych. Nie wolno ich kłaść na podłożu z dziurami, szczelinami, jak i na podłożu bardzo już wyrobione, jak np. stare posadzki cementowe czy drewniane. Podłożu cementowe trzeba bezwzględnie wyrównać, a na wydeptane podłogi z desek przybija się warstwę twardych płyt pilśniowych. Do przyklejania płytek stosuje się klej Osakryl.

O wiele bardziej skomplikowana jest budowa i skład płytek heterogenicznych. Są one z zasady dwu lub więcej warstwowe, ich ogólna nazwa to Vinigam. I stąd mamy:

- **Vinigam Rekord** - płytki ze spodnią warstwą drukowaną i wierzchnią z przezroczystej folii,

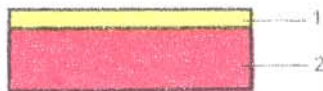
PLYTKI I WYKŁADZINY Z PCW

a. homogeniczne

b. heterogeniczne

Vinigam Rekord
1. folia bezbarwna,
2. podłoże z barwnym wzorem

Vinigam Rekord E
1. folia bezbarwna,
2. podłoże z barwnym wzorem,
3. warstwa spieniona

Vinigam Rekord SK
1. folia bezbarwna,
2. podłoże z barwnym wzorem,
3. warstwa kleju

Winyulem
1. warstwa PCW,
2. tkanina bawełniana

Lenteks
1. fakturowana warstwa
2. tkanina igłowana

- **Vinigam Union** – płytki ze spodnią warstwą z wzorem smugowym (marmurek) i wierzchnią z przezroczystej folii,
- **Vinigam Rekord E i Union E** – mają dodatkowo od spodu warstwę izolacyjną ze spienionego PCW,
- **Vinigam Rekord SK i Union SK** – są to płytki samoprzylepne dzięki powleczeniu od strony spodniej warstwą kleju (klej zabezpieczony jest papierem antyadhezyjnym).

Producentem płytek Vinigam są Zakłady Tworzyw Sztucznych Gamrat-Erg, Jasło, cena płytek 1 m² – od 110 do 180 zł.

Jeżeli chodzi o właściwości, to płytki Vinigam są bardzo odporne na ścieranie, całkowicie niewrażliwe na działanie czynników biologicznych, łatwe w konserwacji, a odmiana E dodatkowo zapewnia dobrą izolację termiczną i akustyczną. Natomiast wadą ich jest łatwość rysowania się powierzchni oraz możliwość trwałego przebarwienia się, np. przy zetknięciu z czarną gumą, powiedzmy gumowych podszew.

Vinigam stosuje się do wykładania pokoi, kuchni, a odmianę E, dzięki nienasiąkliwości warstwy spienionego PCW, również w łazienkach zamiast terakoty.

Przy układaniu płytek Vinigam obowiązują te same zasady, co i przy poprzednio omawianych płytkach homogenicznych. Mocujemy je też klejem Osakryl.

Wykładziny rolowane

Vinigam: Tu występują po pierwsze wielowarstwowe wykładziny z PCW, które składają się z nasrasowanych na siebie 2–3 warstw mieszanek PCW, przy czym warstwa zewnętrzna, barwiona albo bezbarwna, dzięki największej zawartości PCW, jest najbardziej odporna na ścieranie.

Wykładziny Vinigam mają te same właściwości co omówione poprzednio płytki Vinigam. Mamy również wykładziny Vinigam Rekord i Super, oraz Rekord E i Super E, czyli ze spodnią warstwą izolacji ze spienionego PCW.

Szerokość rulonu wykładziny Vinigam wynosi 2000 mm, długość – 20 metrów, grubość – 2 mm, natomiast grubość odmiany E – 3,5 mm.

Producentem Vinigamu w rulonach są Zakłady Tworzyw Sztucznych Gamrat-Erg w Jasle. Cena 1 m² – od 138 do 200 zł.

Zastosowanie i warunki układania wykładzin Vinigam są takie same jak płytek o tej nazwie.

Winyzeum: Wykładzina podłogowa winyleum to mocna tkanina techniczna bawełniana, jednostronnie powleczone zabarwioną mieszaniną PCW. Winyzeum produkowane jest jako wykładziny jednobarwne – zielona, brązowa, albo dwubarwna o deseniach marmurkowym. Zewnętrzna jej powierzchnia jest gładka, bez reliefu. Ma postać rulonów szerokości 125 cm i długości 4 metrów przy grubości od 2,1 do 3,1 mm. Producentami winyleum są rozmaite zakłady kluczowe, ale również i zakłady przemysłu terenowego. Cena 1 m² od 65 do 160 zł.

Jeżeli chodzi o właściwości winyleum, to jest ono odporne na ścieranie, działanie światła, krótkotrwałe działanie wody, olejów, rozcieńczonych kwasów. Jest jednak nieodporne na stałe działanie temperatury powyżej 60°C i rozpuszczalników organicznych, i to zarówno ciekłych, jak i ich par.

Winyzeum stosowane jest chętnie do wykładania pomieszczeń gospodarczych, magazynowych, skromnych pomieszczeń socjalnych, korytarzy, przedpokojów. Może być ono kładzone na podłożu cementowe, ksyololitowe, drewniane lub z płyt pilśniowych. Podłoże musi być równe i suche. Do mocowania wykładziny należy stosować klej Polacet.

Lenteks: Jest to wykładzina wielowarstwowa tkaninowo-tworzywowa o wysokich walorach estetycznych i cennych właściwościach eksploatacyjnych.

Podkład wykładziny typu lenteks stanowi gruba tkanina jutowa zięglowana włóknami lnianymi. Podkład taki, grubości 2,5 mm, po nasyceniu lateksem oraz środkami bakterio- i grzybobójczymi, jest następnie trzykrotnie powlekany pastami PCW. Najróżniejsze efekty wizualne uzyskiwane są przez druk oraz moletowanie, zwane inaczej radełkowaniem. (Jest to wyciskanie na powierzchni wyrobu drobnych wgłębień, w tym przypadku w celu uzyskania efektu naśladowania powierzchni wyrobu z prawdziwego drewna). Podstawowymi wzorami wykładzin tego typu są doskonała imitacja desek sosnowych oraz rozmaite wzory parkietów.

Szerokość rulonu lenteksu wynosi 2 metry, długość 10–20 metrów. Warto przy zakupie pamiętać, że ciężar 1 m² wynosi 2,5 kg!

Producentem lenteksu są Śląskie Zakłady Przemysłu Lniarskiego „Lentex” w Lublińcu. Cena 1 m² od 190 do 260 zł.

Użycie lenteksu zapewnia dobre właściwości izolacyjne, tak pod względem termicznym, jak i akustycznym. Lenteks jest małościeralny, odznacza się stabilnością wymiarów, jest łatwy w konserwacji i daje bardzo dobre efekty estetyczne.

Wykładzinę lentekсовą kładziemy w pomieszczeniach suchych, a więc w pokojach, korytarzach oraz pomieszczeniach wymagających ocieplenia. Z powodu podkładu tkaniny jutowej, nieodpornej na działanie wilgoci, lenteks nie może być stosowany w kuchniach, łazienkach i innych pomieszczeniach, w których nie można zapewnić odpowiedniej suchości.

Z uwagi na gruby podkład jutowy, podłoże pod lenteks nie musi być tak starannie przygotowane, jak pod dotychczas omawiane płytki i wykładziny z PCW.

Do mocowania lenteksu należy stosować klej Osakryl. Wykładzina po rozwinięciu z rulonu powinna być sezonowana przez 24 godziny w pomieszczeniu o temperaturze +15°C, następnie starannie przycięta metodą „na zakład” (czyli po nałożeniu dwóch brzegów wykładziny na siebie i krojeniu ostrym narzędziem przy metalowym liniale przez obydwie warstwy jednocześnie). Zaleca się, aby rulony układać prostopadłe do ściany okiennej i żeby spoiny nie znajdowały się w miejscu szczególnie intensywnego ruchu, np. przy wejściu.

Klej naposimy, po starannym oczyszczeniu podłoża, metalową ząbkowaną szpachlą tylko na powierzchnię podłogi. Ewentualne zabrudzenie wykładziny klejem usuwamy natychmiast. Pomieszczenie po ułożeniu wykładziny wyłączamy z użytkowania na 24 godziny. Ostatnią czynnością jest zainstalowanie przysięciennych listew podłogowych.

* * *

Należy pamiętać, że wykładzin z PCW nie wolno stosować w pomieszczeniach, w których niedopuszczalne jest gromadzenie się ładunków elektrostatycznych. Dotyczy to np. sal operacyjnych czy laboratoriów, gdzie prowadzone są prace z łatwopalnymi odczynnikami oraz stosowane bywają bardzo czułe przyrządy elektroniczne, np. przyrządy pomiarowo-kontrolne czy maszyny cyfrowe.

A teraz kilka zdań o czyszczeniu i konserwacji wykładzin podłogowych. Podłogi wykonane z wykładzin z PCW zaleca się odkurzać za pomocą odkurzacza albo miękkiej szczotki do zamiatania. Powierzchnie silnie zabrudzone można zmywać wodą z dodatkiem mydła albo detergentów. Jednak

niedopuszczalne jest mycie z obfitym nawilżaniem podłogi.

Do konserwacji używamy wyłącznie past emulyjnych przeznaczonych do konserwacji wykładzin z PCW.

Podłogi w każdym domu narażone są na zaplamienie. Dlatego warto z góry wiedzieć, że plamy z tego typu wykładzin usuwa się:

- z atramentu - spirytusem,
- z lakierów i tłuszczów - rozpuszczalnikami benzenowymi,
- ze smoły - tłuszczem roślinnym, a następnie benzyną,
- z owoców i wina - 5% roztworem kwasu solnego,
- z rdzy - 10% roztworem kwasu szczawiowego.

W żadnym razie nie wolno używać do podłóg acetonu ani rozpuszczalnika nitro.

Zaleca się natomiast założenie podkładek ochronnych z filcu na nogi wszystkich mebli (nigdy z gumy czarnej lub metalu).

Gumoplast: Jest to wykładzina jednorodna, z barwionej mieszanki kauczukowej z dużą zawartością napełniacza.

Wierzchnia strona wykładziny jest gładka, a spodnia, w celu ułatwienia naklejania, ma fakturę tkaniny. Wykładziny tego typu produkowane są w kolorach brązowym, zielonym lub z wzorem marmurkowym. Cena 1 m² - od 90 do 120 zł. Szerokość rulonu wynosi 100-135 cm, a długość 5-15 metrów, przy grubości 3-4 mm. Producentem gumoplastu są Zakłady Spółdzielcze i Przemysłu Terenowego.

Jeżeli chodzi o właściwości gumoplastu, to zasadniczą jego cechą jest całkowita wodoodporność, niewielkie właściwości izolacji termicznej i akustycznej oraz mała ścieralność. Gumoplast ma niskie walory estetyczne i dużą wrażliwość na rozpuszczalniki organiczne i ich pary.

Gumoplast stosuje się w pierwszym rzędzie do wykładania korytarzy, np. suterenu, i pomieszczeń o dużej wilgotności, ponadto do wykładania pomieszczeń użytkowanych przez dużą liczbę osób, gdzie nie przewidziana jest staranna pielęgnacja i gdzie nie stawiane są wysokie wymagania estetyczne.

Z uwagi na duży ciężar właściwy gumoplastu, w pomieszczeniach o małym ruchu wykładzina ta może być kładzona bezpośrednio na podłoże, bez konieczności użycia kleju. Natomiast wszędzie tam, gdzie zachodzi niebezpieczeństwo zadzierania się krawędzi, wykładzinę gumoplast mocuje się do podłoża klejem Butapren B.

Mgr Stefan Sękowski